

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknek két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyitlitter sora 30 fillér.

Felelős szerkesztő:

Laptulajdonos:

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és esztendőnkön

Kereskedelemügyünk.

Most, hogy ez a tárcza is gazdát cserélt aktuálisnak tartjuk egy kis áttekintést nyerni kereskedelemügyünk állapotára fölött. A kereskedelemügyi miniszterium normális viszonyok között gazdasági életünknek főere és nem utolsó érdeme Láng Lajosnak, hogy az emesztő politikai küzdelmek közepette nem maradt tetlen és nagy közgazdasági alkotásokkal állított magának maradandó emléket. Bámulatos tett erővel szállott sikra földadatának eleget tenni, s nem rajta mullott, hogy nem befejezett egészet hagyhatott utódjára.

Hogy sokoldalú tevékenységének képét adhassuk, szükségesnek tartjuk pont-ról pontra, lépésről-lépésre kitérnünk az ő másfél éves miniszteri útját, a mely rövidségében is annyi diadalt biztosít kivívójának.

Az ő miniszteri működésébe esik az új vámtarifáról és a vámszövetségről az osztrák kormányval megkezdett tárgyalások folytatása és befejezése, valamint a munkálatokhoz tartozó statisztikai, tarifális és egyéb anyagok feldolgozása és összeállítása, az új vám tarifára és vámszövetségre vonatkozó törvényjavaslatoknak a képviselőház elé való terjesztése.

A külfölddel kötendő új kereskedelmi szerződések előkészítése jelesen a szaktestületektől be kívánt anyag rendezése és földolgozása, Németország és Olaszország 1890-1901. évi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatoknak egybeállítása, a kötendő szerződések alapelveinek ismertetése és a szerződés tarifára vonatkozó javaslatok kidolgozása és bizottsági tárgyalása.

A magyar kereskedőknek és iparosoknak jogos igényeit mindig határozottan védte meg Ausztriával szemben is; elég e részben arra utalni, hogy az osztrák kereskedelmi utazókra vonatkozó törvényt az Ausztriában működő magyar kereskedelmi utazókra nem terjesztették ki, sőt olyan megállapodás jött létre, melynél fogva a magyar honosságú utazó ilthon nyert igazolványa alapján hivatását Ausztriában is szabadon gyakorolhatja.

A tőzsdeügy szabályozását egyik legfontosabb teendőjének tekintette, s e részben az adaggyűlést elrendelte.

Az ipari és kereskedelmi szakokat is érdeklődéssel és főle felhívó buzgalommal karolta föl, s kiemelkedőbb mozzanatán e téren tett alkotás-

sának: a budapesti és kassai felső ipariskolák; a budapesti mechanikai és órapari szakiskola új épületének berendezése és műhelyeinek felszerelése. A marosvásárhelyi állami ipari szakiskola megnyitása. Vándortanfolyamok szervezése. Máramaroszigeti szövőipari tanműhely, stb.

E mellett a kisipar fejlesztésére is különös gondot fordított. A mennyiben nagyszámu iparost gépek adományozásával segített és magyaranyu támogatásban részesültek a szövözetekbe tömörült kisiparosok is.

Jelentős intézkedése volt az ipari munka vasárnapi szünetelésének újabb szabályozása.

Az utolsó két évben mutatkozott inség és keresethiány orvoslására közmunkákat rendelt el.

A közlekedésügy terén parti forgalmunk jobb kihasználása érdekében a magyar horvát társasággal fennálló szerződéses viszonyt több irányban szabályozta. A fumei tengeri kikötő kibővítésére és teljes felszerelésére vonatkozó előmunkálatokat megtette.

A vasuti díjcsabások terén fönntartotta és érvényesítette azt a szempontot, hogy a m. kir. államasutak tarifa politikájuk által hazai közgazdasági érdekeinket hathatósan támogatni hivatva vannak.

Es sok más hasznos javaslatokkal tarkította kereskedelemügyi minisztersége idejét, a melyet nem válóhatunk sem meddőséggel, sem érdekeink szem elől való lévésztéssel. Hasznos és folytonos munka jellemzi azt az időt, a melyet Láng Lajos a bárony-székbén eltöltött, s kívánatos, hogy utódja kibővítsé és befejezzé azt a sok félbenakadt üdvös alkotást, a melyet az obstrukció gáttal megszületésében.

Hadd virágozzék fel ipari életünk, hadd legyünk gazdaggá, erőssé önmagunkban is! . .

A Drakulics-Donoszlovits ügy.

— Esküdttszéki tárgyalás. —

(Első nap.)

Az egész ország közvéleményét fölzigalta annak idején az a pikáns leleplezés, amely igen kellemetlen intimitásokat beszélt el Drakulics Pál dr. zombori ügyvéd, országos képviselőről és amelyek Donoszlovits Vilmos dr. tollából eredtek.

Az egymásután következő cikkek, melyek alkalmasak voltak arra, hogy Drakulics ellen a közbizalmat általánoságban megrendítsék, éleshangú hírlapi polemika adtak őket. Mindkét részről megindultak a támadások, egyfelől a Zombor és Vidéke, másfelől a Bácska hasábjain. A dolgot vége az lett, hogy Drakulics Pál 18 rendbeli rágalmazás és 9 rendbeli becsületsértés címén vádat emelt Donoszlovits ellen. A sajtópárt csütörtökön kezdették meg a szegedi esküdtbíróóság előtt.

Ennek a sajtópörnek, melyet az érdekelte politikai és társadalmi körök élénk érdeklődése kísért, a szálat még Zombor város múlt évi augusztusi közlövényhatósági bizottsági közgyűlésébe vezetnek vissza. Drakulics képviselő, a tisztviselők fizetésrendezésének tárgyalása alkalmával, a fizetésrendezéssel szemben elfogalt álláspontja miatt éles támadást intézett dr. Donoszlovits Vilmos orvos, a Zombor és Vidéke felelős szerkesztője és közlövényhatósági bizottsági tag ellen. Ezt a támadást másnap »Rákok« című vezércikkében szóvá tette lapjában. Ebben a cikkben Donoszlovits személyében ugyan nem sértette meg a képviselőt, csupán inkonzekvenziával vádolta.

Drakulics képviselő erre a cikkre, mintegy két hét múlva, a Zomborban megjelenő Bácska 1903 évi augusztus 22-iki számában »Közéleti erkölcs« címen közölt cikkében válaszolt, nem éppen kiméletes hangon.

Drakulics képviselő eme támadására Donoszlovits szerkesztő lapjának 1902. aug. 28-án »Közéleti erkölcs, Válasz Drakulics Pálnak« cikkében felelt. A cikkében bírálat tárgyává tette Drakulics képviselő politikai, társadalmi és magánéleti működését.

Ennek a cikknek a kiánt felsorolt kitételeiért Drakulics Pál képviselő 27 rendbeli sajtó utján elkövetett rágalmazás, illetőleg becsületsértés vétsége miatt emelt a szegedi kir. ügyészségnél Donoszlovics dr. ellen vádat.

A vád.

Az inkriminált kifejezéseket főmagánvádó két részre osztályozta. Az első rész az következő 18 pontba foglalta össze:

1. Hiszen eddigi karrierjét csupán durva, goromba föllépésének köszönheti. Remélem, ön sem fogja állítani, hogy pünkösti királyságát szorgalmas, kitartó munkával szerezte meg.

2. Bizony, nehéz probléma is, vagyon e kereset nélkül megélni. Még nehezebb képviselői fizetésből urizálni. S ön ezt a sikamlós mesterséget kitérően megfeszítést pazar költségekkel lépve csábít

néhány jóhiszemű embert.

3. Mert jegyezze meg, hogy verekedései, vesztett föllépései, ordításai és beugrozott állapotban elkövetett tetlegességei az íszámolásnál a mérleg serpenyőit az ön javára le nem nyomják.

4. Kár volt tehát önnek a közéletéről vagy politikai múltjáról említést tenni, mert ha valakit, mint megvadult fenevadat, néhány rendőr a magasba emelve hazaszállít, vagy ha valakit két vigécz a vendéglőben földhöz csapva ütlegel, ez még nem oly tevékenység, amelyre, mint a közélet terén szerzett érdemre, hivatkozni lehetne.

5. A legjellemzőbb a dologban az, hogy Vojnics Pista ezzel a vasutal könnyű szerrel leszedte önt a lábáról és szegény Apponyi és társai láthatták kedves Pasó-juk et consortes miként borult kőblére a bácskai főispánnak és ezzel Bánffy-nak.

6. Es mégis, mikor Széll Kálmán kormányra lépett, ön is azok közé keveredett, akik őt, mint volt nemzetipártiak, kormányralépése alkalmából üdvözölték. Persze nagybősen elhallgatta, hogy egy jó darab ideig a Bánffy táborban feszengett idelelenn s ezzel elvesztette jogát, magát mint nemzetipártit geráhi odafőnn.

7. Mikor a „Vadászkürt“ szállodabeli hírhedt hajnali verekedése megveretése alkalmával kapott sebeket, én hetekig gyógykezeltém.

8. Ön semmittevésből, legfőjebb veszekedésével a polgárok bizalmát elvesztette.

9. Alig följutva, — nem ugyan a képviselőházba, hanem holmi orfeumokba, ott pofokodva, verekedve, melynek nyomát orrán most is hordja, csak ségýent hozott.

10. Vajjon expialta-e ön előbb a jó Radulovics Szilárd és az önért annyit tett és a halálát is önnek köszönhette Elemis Bogolyub emléke előtt, midőn ezt a kolozsvári butaságát elkövette.

11. Mert én is ott voltam és mondhatom, nem az utolsó sorban, azok között, akik a képviselői mandátumot önnek a kezébe adták tisztán s akik — nemcsak magam, de mások is azt bemocskolva látják és tudják és öntől számon kéri.

12. Nem tudom, politikai működéshöz vagy magánéletéhez soroljam-e az egyházi téren kifejtett humbergát. Mert nem e követett el humbergot a kongresszusi viaszítások mindkettejénél?

13. Vagy föllépése a kongresszuson, mely önt egy óránál tovább el nem tűrte, nem-e volt az a krakeller tempo, amelyet ön oly gyakran és hasznosan tudott alkalmazni a magánéletben?

14. Le is nyomta a Zasztava f. évi július 14-én 155. szám alatt megjelent nyilatkozatában, hogy ön ferditésből és hazugságból él.

15. Akkor ott kellene kezdenem, amikor Ó-Sztapár szegény lakosaitól azt az ódiózan nagy összeget beseperte.

16. Csak nem fejtette el, hisz nem rög történt, amikor egy zombori gőzmalom és azután egy pékmester alaposan olpáholták.

17. Miért dobta ki a tánczeremből egy megyei hivatalnok?

18. Hát Markbreit urral milyen czím alatt verekedett az orfeumban?

A czikk második részében 9 pont alatt felsorolt inkriminált kifejezések a következők:

1. Önnek az egész élete hazugság, az volt politikai hitvallása, a hazugság magánélete.

2. Maszkirozza magát egyszer úgy, hogy szolid embernek lássék, hogy föl ne ismerjék.

3. Ön a tisztességről akar leczkét adni nekem? Ön, aki előtt, a tisztesség egyenlő a betyárizmussal? Én adtam önnek és nevének tisztességet, ön nekem csak ségýent.

4. Politikai hitvallása tehát hazugság.
5. Ez dióhéjba foglalva önnek az egyházi téren elkövetett és hazugsággal szaturált eljárása.

6. Önnek magánélete egymagában véve egy korcsmai tarka szünpad. Tivornya, kártya, pezsgő löfüttaás, orfeum önnek elemei. Ezek nélkül meg nem lehet.

7. Ön a tivornya mestere.

8. Sorolhatnék még sok adatot föl, amelylyel önnek elzűlötségét igazolhatnám, de minek mindez, hisz nálunk erről a verekek is csiripelnek.

9. Magánélete, melyet csak szűk keretre szorítottam, tehát szintén csak hazugság.

A tárgyalás.

Tekintettel a bűnügy halmazára, a bíróság két napra tűzte ki a sajtópör tárgyalását. Mivel pedig az ügyészség nem vette át a vádat, a tárgyaláson a kir. ügyész helyén főmagánvádló foglalt helyett. Drakulics képviselőtében dr. Tetéltleni Ármin, a hírneves budapesti publicista jelent meg, míg a vádlottat dr. Balassa Ármin képviselte. A bíróság 25 tanút idézett be a tárgyalásra.

A tárgyalás mai lefolyásáról a következő tudósításunk számol be: Hevessy Kálmán elnök pontban 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást.

A bíróság következőképpen alakult meg: Szavazóbírák: dr. Gerhauser József és dr. Márton József, jegyző Szentiványi Ede.

Rendes esküdtekül kisoroltattak.

Pető Ernő, Szénássy Ernő, Vésztis Lajos, Kulcsich István, Holtzer Kálmán, Gömörly Lajos, Grasselly László, Kun Miksa, Farkas Antal, Felmayer Lajos, Virág Sándor és Fein Lajos. Pótesküdttek voltak: Bohn Károly és Horváth Károly.

Az esküdttörbíróság megalakulása után a jegyző felolvasta Donoszlovicsnak inkriminált cikkét, majd az elnök felolvasta a vád tárgyává tett kifejezéseket.

Dr. Tetéltleni Ármin bejelenti, hogy a bizonyítás érdekében a vádhatóság nem idézte meg gróf Apponyi Albertet, Szentiványi Árpádot, Hock János orsz. képviselőket és több előkelő állású egyént. Pedig ezek a tanúk lennének hivatva főmagánvádló politikai korrektségét bizonyítani. Kéri ezen mulasztás pótolását.

A vádlott.

Ezután a vádlottat hallgatta meg a bíróság. Dr. Donoszlovics Vilmos elnök általános kérdéseire válaszolva, előadja, hogy temesnékicsi születésű, zombori illetőségű, 44 éves, róm. kath. vallású, orvos, lapszerkesztő, nő, 2 gyermek apja, büntetve nem volt.

— Megértette-e, mivel van vádolva? Bűnösnek érzi-e magát? — kérdezte a vádlottól az elnök.

— A cikket én irtam, a szerzőséget elvállalom, de bűnösnek nem érzem magamat. A czikk megírására tisztán az önvédelem kényszerített.

Ezután részletesen elmondotta, hogy mik voltak az ügy előzményei és mi vezetete a czikk megírására.

Vallomását ekképpen fejezte be: Sérteni nem volt szándékomban, mikor a legnagyobb foku felindulásomban megírtam cikkem. Hanem egyszer s mindenkorra leaktartam számolni Drakulics képviselővel azon az uton, amelyen ő engem megtámadott, leszámolni azzal az emberrel, akinek döttem nem megsemmisítenék megmondani az igazságot. Én cikkemben tényeket említettem, amelyekre nézve a felelősséget teljes mértékben magamra vállalom s ezen tényeket, ha a tek. esküdttörbíróság megengedi, mind sorra bebizonyítom.

A sors hozta össze engem Drakulicsal e téren, mely elől kitérnem nem lehetett és hogyha azonnal vissza nem vehetem Drakulics durva és indokolatlan támadását, úgy nekem Zombor városából pusztlulni kellett volna, mert az hallgatag beismerése lett volna annak, amit Drakulics rólam állított cikkében: hogy elvesztettem volna jogomat arra, hogy engem tisztességes társaság befogadjon; hogy én elvesztettem volna józan eszemel és nem vagyok beszámítható állapotban; hogy én hazudok; nyilvánosan hazudok; hogy tisztességemről engem a városban »nagyon jól ismernek« és végül hogy én a közéletben tett munkálkodásomat anyagi házon eléréért tettem, szóval én a társadalom sépredéke vagyok. Tehát védekezni kellett.

De, tisztelt esküdttörbíróság uraim, én itt azt is kijelentem, hogy ha nem engem, hanem egy másik, harmadik személyt támadott volna meg Dr. Drakulics Pál ily indokolatlanul, ép oly erővel keltem volna annak is a védelmére, részint azért, mert míg én lapszerkesztő vagyok, a közfunkcionáriusok tevékenységét, mint a sajtó embere, kötelességem ellenőrizni, — másrészt Drakulicsnak mint országgyűlési képviselőnek összes ténykedéseit a közérdek szempontjából jogom van ellenőrizni. Az én cikkemben, mind Drakulicsról irtam, nics támadás, nics egy becsületsértés sem, mely én tölem ered, én tényeket mondtam el, én hű fotográfiajt adtam Drakulics egész jellemének és hogy igazán jól festettem-e, ismételve kérem a czikk összes ténybeli állításainak bizonyításait megengedni.

A bizonyítás.

Dr. Tetéltleni főmagánvádló részéről előterjeszti, miután a beadott följelentést a vádhatóság nem vette kezébe, kötelességének tartja a tárgyalás menetének megkönnyítése céljából a vádnak azon pontját elejteni, melyek már természetüknél fogva bentfoglaltatnak a föntartott pontokban. Ennélfogva a vád első részéből az 1., 2., 5., 12., 13., 14., 15. és a második részéből az 1., 4. és 9. pont alatti kitételekért tartja fönn Donoszlovics ellen a vádat, a többit elejti. A föntartott pontokra nézve megengedi a valódiság bizonyítását, ellenben az elejtettek nézve ellenzi.

Dr. Balassa Ármin védő a valódiság bizonyítására nézve kéri a »Rákok« és »Közéleti erkölcs« című czikk felol-

vasását és midnazon bűnügyi iratoknak a felolvasását, amelyek azt bizonyítják, hogy Drakulics képviselő verekedésért, botrányos részvételért büntetve volt. Elmondja továbbá védő indítványában, hogy Drakulics Pál a képviselői immunitás védősánczából igazságtalan támadást intézett dr. Nikolics György zombori volt rendőrkapitány ellen. Nikolics kapitány ekkor 1902. április 2-ára védelmére egy röpiratot adott ki, melyet megküldött az összes képviselőknek. Ebben a röpiratban a megtámadott rendőrkapitány felsorolta Drakulics képviselőnek összes botrányos dolgait. Kéri ennek a röpiratnak is a felolvasását.

A bíróság a déli órákban határozathozatalra vonult vissza. A valódiság bizonyítása fölötti határozatát a bíróság délután 3 órakor hirdette ki, mely szerint a vádlottnak minden vonalon megengedte a bizonyítást.

A tanuk.

Négy óra felé járt már az idő, mikor a tanuk kihallgatására került a sor. Elnök a vád tárgyává tett esetek mindenikére külön hallgatta meg őket. Elsőnek Reiter Oszkár volt zombori rendőrkapitányt hallgatták ki.

Tud-e valamit tanu ur arról, hogy Drakulics képviselő durva, gorbomba fellépésének köszönheti karrierjét s gorbomasága által pozíciót szerzett magának? Egyáltalán milyen embernek ismeri a képviselő urat?

Drakulics képviselőt alapjában véve jóérzésű embernek ismerem. De ha a szesz hatása alatt áll, könnyen haragra gyul, szerfelett ingerlékeny. Ezután egy esetet beszélt el, mely ezelőtt 20 évvel történt, amikor Drakulics mint jogszigorló Fernbach Antalt zombori lóhóst nyilvános helyen tetteleg bántalmazta. Jelenlegi viselkedéséről nem tud semmit, mert 20 éve távol van Zombortól.

Tudja-e, ki vagyok én?

Sass József 27 éves vasúti tisztviselő durva embernek ismeri Drakulicsot. Vallomásának igazolására előad egy kínos jelenetet, mely a zombori állomáson történt a mult évben. Drakulics a fővárosba akart utazni. Első osztályu jegyet váltott, de a szakaszban nem volt első osztályu üres kocsis. Sass, mint kirendelt forgalmi tisztviselő, a kalauzzal gorbombáskodó képviselőt felkérte, hogy miután nincs más hely, üljön másodosztályu kocsiba. Erre a tanu szerint Drakulics képviselő megragadta zubbonyát és így kiáltozott rá:

— Miért nincs hely? Mennyit hazudik! Tudja-e ki vagyok én? Zombor város képviselője, Drakulics Pál!

Mikor tanu visszautasította a képviselő gorbomaságait. Drakulics magából kikelve, rontott rá:

— Igenis ismétlem, maga szemtelen! Majd megmutatom én magának, bemelegyek még ma a miniszterhez.

— Ittas volt-e a képviselő ur, — kérdezte a tanut az elnök.

— Nem volt, legalább nem látszott rajta.

Paul Kálmán zombori ügyvédet hallgatták ki azután.

— Van-e tudomása arról, hogy a képviselő ur durva természetű? — kérdezte az elnök.

— Igen, tudom. És ez által bizonyos előnyöket is szerzett magának.

— A szorgalmas munkára tud-e valamit fölhozni?

— Tudok. Annyit mondhatok, hogy a képviselő ur ugyszólván semmit sem dolgozik. Az irodájából lehetetlen ugy költekezni, ahogyan ő költekezik.

— Nem tudja, tanu ur, hogy volt-e Drakulics urnak valami különösebb érdeme, amiért képviselővé választották? — tudakolta Balassa dr. védő.

— Nincs neki semmi érdeme, nem is volt. Csak szerencséből jutott a mandátumhoz.

Lugumerszky Plátó zombori kereskedő megerősíti e vallomást.

Hirtl Sándor járási irnok egykor Drakulics ügyvédi irodájában volt alkalmazva, azt vallja, hogy Drakulics Pál boros állapotban durva, erőszakos szokott lenni.

Védő: Szorgalmas volt-e Drakulics ur?

— Ő nem dolgozott soha. Mindig helyettesek végezték az ügyeket.

— Sok jövedelmező póre volt-e a képviselő urnak?

— Nem volt sok póre.

Védő: Jövedelmezett-e, annyit az iroda, amennyit elköltött a képviselő?

— Nem!

— Donoszlovits: Mi dolga volt tehát tulajdonképen két és fél évig Drakulicsnál?

Hirtl Sándor: Hát privát váltóival veszdtem reggeltől estig.

„Mit ugatt”

Rucska Gizella 21 éves hajadon, az ujvidéki állomás pénztárkezelőjének vallomása a következő:

A mult év egy éjszakáján Drakulics képviselő ur megjelent a pénztárnál és egy féláru első osztályu jegyet kért. Én kötelességemhez híven, az igazolványt kértem tőle, amelynek alapján féláru jegyet kért. Erre a képviselő ur e szavakkal válaszolt:

— Mit ugat aljas teremtés! Ha nem hölgygel volna dolgom, mindját széjjeltépném!

Majd elkezdte a képviselő ur az ablakvasat rázni és így rémisztelt továbbá:

— Vigyázon, mert mindjárt kido-bom ebből a rossz kalitkából.

Ezért a viselkedésért főnököm följelentésére Drakulics képviselő urat 200 kor. pénzbüntetésre ítélte az ujvidéki törvényszék.

A viczinális.

A bíróság ezután a védelem által kért iratokat és Drakulics képviselő erkölcsi bizonyítványát olvasta föl, mely utóbbiból kitünik, hogy Drakulics Pál vagyonos, botrányos részvételért már több ízben volt büntetve.

A sajtópörre vonatkozó bűnügyi iratok fölolvása után még két ízben hallgatták meg Pauchot a viczinális ügyre vonatkozólag. Pauch előadta, hogy a zombor — óbecsei viczinális B. Vojnics István főispán azért adta Drakulicsnak, amiért az belépett a kormánypartba.

Will Ede és társai Drakulicsnak egy korcsmai verekedésére nézve adták elő vallomásukat, mely után a bíróság esti 7 órakor felfüggesztette a tárgyalást.

(A tárgyalás folytatását, úgy-szintén a vád-és védbeszédet egész terjedelmében lapunk jövő számában hozzuk.)

Vármegyei rendkívüli közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye egyetemes képező törvényhatósági bizottság több sürgős ügy elintézésére czéljából f. évi november hó 21. napján rendkívüli közgyűlést tartott, melyre a bizottsági tagok igen szép számban jelentek meg.

Latinovits Pál főispán pont 9 órakor jelent meg — dísz magyar ruhában — a vármegyei székház nagytermében, hol lelkes éljenzéssel fogadták. Szívélyes szavakkal üdvözölvén a szép számban megjelent bizottsági tagokat, a gyűlést megnyitottan jelentette ki.

Napirend előtt felállott Karácsony Gyula kir. tanácsos alispán és igen szép beszéddel üdvözölte vármegyénk illusztris főispánját azon alkalomból, hogy II. Vilmos német császár által a 2-od osztályu vörös Sasrenddel lett kitüntetve. Az alispán beszéde ekképen szólt:

Mielőtt a mai napon tanácskozásunk megkezdénénk, engedjék meg nekem, hogy türelmüket néhány pillanatra igénybe vegyem.

A közel mult napokban egy fejedelmi ténny regisztráltak a lapok, mely bennünket is igen közelről érdekel, miután a férfiú, a ki irányában a fejedelmi kegy oly, imponans módon megnyilvánult a mi érdekelmekben gazdag főispánunk.

A tény pedig maga az, hogy Ő Fel-sége II. Vilmos, a németeknek nagybíri császára közszeretben álló főispán urat, a baranyai vadászatok alkalmával tanúsított szolgálatainak elismerésül a vörös Sasrend 2-od osztályu jelvényével tüntette ki.

A tény való, — maga a kitüntetés egy egész embert ért, ki azt egész teljében kiérdemelte.

Felcsendes talán constatólnom — ha végig tekintek az önk sugzó arcán, — hogy a fejedelmi kegynek eme megnyilvánulása, mindannyiunk szívében az igazi öröm érzetét keltette fel.

Tudjuk, hogy Méltóságodnak közismert szerénység kerül minden óvatiót, — és most mégis arra kérjük, tegyen Méltóságod kivételt és fogadja jó szívvvel ama bő kívánatunkat, hogy a fejedelmi kegy látható jelvényét teljes épségben és soha meg nem szünő munkakedvben, hazánk és anyamegyénk dicsőségére s mindannyiunk örömére még sokáig viselhesse.

Ezután felállott Várossy Károly bizottsági tag s egy mélyen átgondolt, igazán bensőség teljes beszéddel üdvözölte szintén a főispánt kitüntetésé alkalmából. Beszéde a következő:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes Törvényhatósági bizottság! Az e perczben felhangzott lelkes éljenzés élénken tanúsította, hogy B. vármegye őszinte szívvvel osztózik Ömél-sága a kitüntetett főispán ur öröme, ami természetes folyománya azon be-

kapocsnak, a melyet Ó méltósága Bács vármegye egész közönségével létesített.

Hiszzen Méltóságod a vármegyét összeségében és minden hű fiát egyenként is atyai szeretettel és jóindulattal mintegy szűkebb értelemben vett családtagjává avatá, emel; mi természetesebb tehát, minthogy a nagyrebecsült család fő örömeiben a hálas családtagok hátványozatlan gyönyörködnek.

Mi, akik Méltóságod bölcsességének s jóakaratu munkásságának nyomában fakadó virágokat és azok gyümölcsét oly gyakran élveztük, csak mélyen sajnálhatjuk, hogy nincs modorunkban hálas elismerésünknek kézzelfogható alakban is kifejezést adni.

Azonban ismervé Méltóságod üzenetlen nemes gondolkodását és érzéseit, nem kétkem, hogy kegyesen fogadja B.-B. vármegye azon érdemrendjét, amelyet Méltóságodnak nyújtani igen is hatalmában és akaratában áll és ez: B.-Bodrog vármegye osztatlan nagyrebecsülése és őszinte hálózattal ékesített egész szíve. Kapcsolja ezt Méltóságod egyéb fényes rendjei mellé keblére és viselje anyavármegyének boldogítására — sokáig. Éljen.

Az üdvözöl beszédek elhangzása után Latinovits Pál igen meleg szavakkal köszönte meg a vármegye törvényhatósági bizottságának az ovatót.

Ezután kezdődött a napirend. A jegyzőkönyv vezetésével a főispán Vojnits István főjegyzőt, a felszólalni kívánók feljegyzésével Lánckor Antal tb. főjegyzőt, az ügyészi teendők ellátásával Dr. Csérnyus Pál tb. főügyészt bízta meg.

A 121 pontból álló tárgysorozatot, egész terjedelmében, térszűke miatt, nem közölhetjük, a fontosabb dolgokat azonban a következőkben regisztráljuk!

Gróf Tisza István miniszterelnök lejtara, melyben az ő és minisztertertsai kinevezését közli. Feliratilag öket üdvözölni határozta el a vármegye. Pozsony, Borsód, Heves vármegyék, továbbá Kolozsvár szab. kir. város átiratai felett — miután e három tárgyakban a vármegye már határozott — napirendre térni határozta el. Megalakítottatott továbbá az igazoló és gazdasági választmány és a közigazgatási bizottságba a kilépő tagok helyét betöltettek.

Igen szépen rótta le halálját a vármegye Pribil Ernő főügyéssel szemben, kit e közgyűlésen 30 évi szolgálat után nyugdíjazott. E pontnál szözlásra jelentkezett Skultéthy Ferenc árvaszéki elnök s meghatározta szavakkal búcsuzott el a tisztársai nevében a volt tisztárról. (Beszédét jövő s ánumkban egész terjedelmében hozzuk.)

Utána szözlásra emelkedett dr. Grünbaum Pál bizottsági tag s a törvényhatóság nevében vett búcsu vármegyénk fedhetlen főügyésztől, indítványozván azt, hogy érdemei jegyzőkönyvileg megörökítendők, mely egyhangyul lelkesedéssel el is fogadtatott. (Beszédét térszűke miatt szintén jövő számunkban közöljük.)

Végül dr. Pertsch Ferenc nyug. fő-törzsszervező bizottsági tag emelt szót, s indítványozta, hogy úgy a főispán üdvözöl beszédek, valamint Pribil Ernőhöz intézett búcsu beszédek szözlő szóra a jegyzőkönyvbe megörökítendők.

A tárgysorozat többi pontjainál is mindig az állandó választmány határozata fogadtatott el.

Tizenegy órára a tárgysorozat letárgyalatván, az elnöklő főispán lelkes éljenzések közepette a gyűlést bezárta.

Hirek.

* **A kath. klérus köréből.** A király dr. Valihora agoston kalocsai kanonoknak, volt prig. szent. iváni plébánosnak a Szent Mária Magdolnáról elnevezett prépostságot adományozta. Antalkovits Vilmost Bajmokra káplánnak küldte ki az érsek.

* **Talián Béla a Bács megyei Gazdaszövetséghez.** A földművelési miniszter a következő leiraltól intézte a Bács megyei Gazdaszövetséghez: O császári és apostoli királyi Felseje folyó évi november hó 3-án Bécsben kelt legfelső kéziratával engem magyar földművelésügyi miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a rem. bizott miniszterium vezetését a mai napon átvettem. Midőn erről a gazdaszövetséget — van szerencsém tisztelettel értesíteni, egyben felkérem, hogy működésemel hazafias támogatásában részesíteni méltóztatssék. Részemről biztosíthatom a gazdaszövetséggel, hogy mindig önméltólag ragadom meg az alkalmat arra, hogy a gazdaszövetség közhasznú működését előmozdíthassam. Kelt Budapestén, 1903. évi november 6-án.

Talián.

* **Színház.** Vasárnap délután „Niobe“ rendkívül mulattató operette — este tót leány Almásy Tihamér népsziműve keril színre a czimzerepben Lévy Margittal. Hétfőn — ujdonság — „A doktor úr“ bohózat Molnár Ferenczről. Kévs van az eredeti bohózatok közt, mely oly óriási sikert aratott volna mint a „Doktor úr“ mely a Vigszínház közönségét az elmúlt évadban mulattatta. Balla társulata kitünő összejátekban mutatja be ez ötletes bohózatot. Gerőfy Ilka, Petyerdy Etus, Balla K., Tihanyi Miklós, Kantay Teréz, Szénássy György, Vitéz R., Tihanyi Vitomossal a főszerepekben. Kedden — ujdonság — „Titkos rendőr“ francia bohózat a Vigszínház mű-orából. Szerdán „Lear király“ szomorú játék a czimzerepben Petyerdy Sándorral.

* **Kinevezés.** A honvédelmi miniszter Schmellegger Emil János kupuszina r. k. káplánt hadnagyi rangal II. osztályu honvéd segédlelkészszé nevezte ki.

* **Intenisztelet.** Vasárnap, folyó hó 21-én a helybeli evangélikus hívők részére inteniszteletet tart Korossy Emil lelkész.

* **A zombori tejszövetkezet** tehének bevásárlására 20.000 koronát vett fel a Galambos Sándor által kieszközölt olcsó kamatu kölcsönből. A szövetkezeti tagok a teheneket Szlavoniából hozatják. Mihelyt a bevásárlás a jelzett összeg erejéig eszközöltetett, újabb 20.000 koronát vesznek föl. Ez utóbbi összeget is Galambos Sándor már biztosította számukra.

* **Közgyűlés.** Szabadka város törvényhatósági bizottsága november 26-án tartja meg e havi rendes közgyűlését.

* **Agrárverseny a „Bácskai-billikomért.“** A „Bács-Bodrog vármegyei Agrársz Egyesület“ által f. évi november 15 és 16-án, a szabadkai ugvnevezett „Napnyuotai“ ugarbon rendezett agrárversenyeken a „Bácskai billikom“-ért (értéke 500 korona) összesen husz agrár futott. A „Bácskai billikom“ győztesse lett bajsi Vojnich „Kurdusz“ nevű agara. A második díjat pedig (a tétek felét) Fernbach Károlyné „Cifra“ nevű agara nyerte el. Az agrár versenyeket a „Bárány“ szálloda dísztermében lakoma fejezte be.

* **Gyujtogatás apatinban.** Apatini levelezők írja: A Part- és a fürdő-utca szegény halász és molnár lakosai egynéhány nap óta folytonos rettegésben élnek. Náfedeles házaiikat a tűzvész fenyegeti. Gyujtogatásoknak akadtak nyomára. A csendőrség és a rendőrség erősen nyomoz és gyujtogatott — úgy hiszik — nemsokára kézkeríti. Folyó hó 14-én Piukovits Gyula, éjjel fél 11 órakor a hajóállomásról a Partuzsánvégig haladva, hazatért. Utközben Battin Ferenc nádfedeles házának ereszen tüzet vett észre. Rögtön lármát csapott és egy pár perc múlva számos ember oltotta el a tüzet. A felzavart emberek ezután a tűz okát keresték. Nem hiába. Az utca kö-

vezetén hevert egy 70—80 cm hosszú pala, melynek végére pamutal 2 gertya volt kötve. Kétségtelen, hogy evvel gyújtották meg a háztetőt. A gyamu alaposágát megerősíti az, hogy a múlt héten Battin Ferenc közvetlen szomszédja Kovács Mihály molnárnak nádas háza az őjfélj órákban kigyuladt és teljesen leégett. Bennégett mintegy 100 mm. buza, amelyet őriésre adtak Kovácsnak, 2 hizott malac, liszt stb. Szegény embert a koldusbotra juttatták.

* **Hivatásának áldozata.** Varnyu Károly loki rendőrzvezető e hó 10-én elhunyt; özvegyét és 5 árva hagyott maga után. A derék rendőrzvezető hivatásának lett áldozata, amenyiben a f. év tavaszán hideg havas esőben mezei kártevőkre lesett, meghűlt, tüdővérszt kapott és abba belepusztult. Az özvegy 5 gyermekével férjének 7 évi oadaó hű szolgálatá után el mehet koldulni, — nyugdíj hiányában.

* **Uj politikai napilap.** Temesvárott új politikai napilap indult meg, Temesvári Hirlap címen. Az első szám nu kívánni valót sem hagy hátra, mert egy belső tartalma, mint külső kiállása a leggodosabb körültekintéssel tesz tanuságot. Ha tekintetbe vesszük, hogy Temesvárott mennyire feltöze van a politikai közmóral, ugy világosan áll előttünk e lap célja, melynek zaslóljára a párt nélküli igazságot, a nemzeti ideál apólasát és a merész szókimondást látjuk felirva. A lapnak ilyenformán nagy jövője van és örömmel üdvözöljük a szerkesztő gárdát, élén Biró Pállal, azok sorában, akik igaz hazafissággal, lelkesedéssel és ékes tollal állanak annyira szorongatott nemzeti ügy szolgálatába.

* **Visszatért kivándorlók.** Szomorú kis csapat tért ismét vissza a messze idegenből, a hová a jobb boldogulás reményében távozott el hónapokkal ezelőtt hazáról. A sok viszontagságot szenvedett, mindenéből kifosztott és testileg s lelkileg agyonydított kivándorlók konzulatunkn közbenjárásával hétélőn érkeztek meg Fiuméba Braziliából az Adria hajóútasaság „Kassa“ nevű gőzszével. A fumei rendőrség itt kötött utlevéllel látta el őket és ma valamenyien unak indultak hűlüllet elhagyott szülőföldjükre, hogy keserves csalódásukon okulva új életet kezdjenek a nyomorúságukban is szeretett haza földjén.

* **Pótvásár.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletileg megengedte, hogy Ujvidéken a folyó évi október hó 24. 25. és 26-ára esett, az elmaradt országos vásár helyett december hó 5. 6 és 7-én pótvásár tartassék.

* **Kincstári parcellázás a Bácskában.** A földművelésügyi miniszteriumban folytatják azt az akciót, melyet a bácskai kincstári birtokok parcellázása körül már régebben megkezdettek. Ujabb az adai határban 47, az ó-becei határban pedig 300 hold kerül eladás alá, két holdat kitévő egyes parcellákban. A hold kikiáltási ára 7—900 korona között váltakozik, tudni kell azonban, hogy az árverésre jogosult kiszagadák szinte szédületes magasságy korbácsolják az árakat. Az árveréseken csak fedhetetlen jellemű adai, illetve ó-becei lakosok vehetnek részt. Két birtokrésztelnlé többet csak családós gyének szerezhetnek, ezek is minden gyermek után csak egyet. Az adai árverés november 23-án, az ó-becei november 25-én lesz.

* **Kinevezés.** Kis-Hegyesről írják nekünk: Kis-Hegyesen postamesterre a kereskedelemügyi miniszterium Kovács Lajos tart. honvéddhadnagy, ker. hitelszövetkezeti könyvelőt nevezte ki.

* **Cigányverseny Ujvidéken.** Ujvidékről jelentik, hogy a Grand Hotel Mayerben háromnapos cigányverseny volt, amelyben nyolc zenekar vett részt nagy érdeklődés mellett. Bodrijs Miska, ezeltött Piros Józsi szabadkai, Sipos Ferenc zombori és Máriaassy Miska ujvidéki zenekara

osztózkodik az elsősgén. A zstri elnöke Balla Aladár városi főügyész volt. Decemberben újabb, nyolc napig tartó verseny lesz.

* Gromon Dezső a palánkai-akért. Hogy Gromon Dezső atlantlikar, a palánki választókerület népszerű képviselője mennyire szíven viseli választóinak érdekeit, leginkább bizonyítja az az örvendéses körülmény, hogy hathatós közbenjárásával a németpalánkaiaknak teli kikötőt eszközölt ki. A kikötő, melynek kotrását már megkezdtek, olyan nagy lesz, hogy ezer hajónál több fog benne elférni. Hogy eme óriási hajórajnak több ezer emberre rugó tömege mennyire fogja növelni a hármás Palánka és szomszédos községek kereskedelmét, iparosainak, földműveseinek és munkásainak jövedelmét forrását, azt főlélegesen bővebben magyarázgatunk. Isteni áldás ez az istápolásra szoruló népre. A környék kereskedelme, ipara és mezőgazdasága, valamint a munkáviszonyok rohamosan fognak fejlődni.

* Izraelita hitközségi választások. A szabadtai izraelita hitközség elől járságát szerdán a következőképen választották meg: elnök: Blau Géza dr., alelnök: Klein Adolf dr., iskolaszéki előjáró: Csillag Károly dr., kultusz előjáró: Horovitz Ignátz, pénzügyi előjáró: Gruber Károly dr., gazdasági előjáró: Halbrohr Adolf, pénztárnok: Klein Géza, ellenőr: Barta Antal dr., ügyész: Fischer Jákó dr. az iskolaszéket a következőképen alakították meg: elnök: Csillag Károly dr., iskolaszéki tagok: Hartman Rafael, Gultmann Lajos, Geiger A. Mór, Vilheim Adolf dr. Vécey Jenő dr. Löwy Hermann, Schossberger József, Török Armin dr. Milkó Izidor dr. Templom atyáknak megválasztottak: Sugár Manó, Czopf Henrik, Buchwald Adolf, Grünfeld Ignác.

* Topolyai bicskás. A topolyaiak ugyan hamar visszaszerzik a régi címüket. Ki ne hallott volna a topolyai bicskásokról? Az utóbbi időkben is egész rémük lesznek az embereknek. Minden apróságért az ember oldalába vágják a bicskájukat. Még az idegenben se bécülik meg magukat. Ki mutatják a vasárnapi vásárban is a foguk fehérét. Egyetlen egy elvetemedett legny szürkált ott — az is topolyai bicskás volt. Pinter István és Patócs János zentai polgárokat szarta meg a gaffkó.

* Átirat. A főispán átiratot intézett Zenta város tanácsához, hogy a délmagyarországi sznikerületbe való felvételt végezt legyen lépéseket, mert Versez város kilépett a sznikerületből s Zenta elfoglalhatná a helyét.

* Uj csendőrörs. A szept. III. csendőrkerületi parancsnokság az adai határban a gunarasi soron egy 5 tagból álló őrsöt szervezett, a mely a mai nappal kezdi meg működését.

* A nábob házassága. Megemlítettük, hogy a bácskai nábob, Dungserszki Gedon feleségül veszi Vlahovics Teodora kisasszonyt Ó-Bécsén. Az esküvő kedden, f. hó 17-dikén volt. A lakodalom részleteiről tudósítónk a következőket írja: A kiváncsi lómeg egész napon át elette Ó-Bécsé több utcáit, a főteret, de különösen a szerb templom és dr. Vlahovics ügyvéd lakásának környékét, hogy lásson, halljon valamit az érdekes lakodalomból. A délelőtti órákban érkezett meg a külön vonat, amely Ujvidékről, a Dungserszky család törzhelyéről hozta a nászvendégeket. Dél felé sűrű lómeg vette körül a szerb templom épületét. Pontban déli 12 órakor jött a nászmenet. Elő 4 szürke mént által vont kocsiiban a menyasszony násznagyával, utána 4 orosz fekete mént által vont hímön a vőlegény a násznagyával. Bár szűkkörűnek hirdették a lakodalmat, mégis 10 négyes és 12 keltős szebbnél szebb lovat vitte a nászmenet a templomba. A hatalmas szerb templom, amely díszes hármás tornyával Bácska legszebb szerb temploma, szorongásig megtelt. Az esketést Borolva Jo-

ván tiszonóli esperes, óbecsei prótó végezte. Tanúk voltak: Jovanovits István (teli országyűlési képviselő, kir. tanácsos és Kosztics Lázár, a himeves szerb költő Zomborból) a szerb szokás szerint selyem szövetekkel lett leborítva az új pár és díszes koronával megkosztolva a szerb egyházi dalárda gyönyörű énekeit kísérte a szertartást. Az esketés végen felhangzott: "Kesz Kun:", mire a nászúgy eszénye megnyilt és hullott a lómeg közé a pénz. A menet a fogatokra szállva léte vissza az Óromapa házába, ahol fényes lakoma volt. Az új pár délután 4 óra-
kor kűtön vonaton elutazott Ujvidékre, onnan másnap nézatra. Visszatérve, a csebi kastélyban fognak lakni.

* Kincstári földek eladása. A járás-otások alkalmával az állam birtokába került szántó földek és pedig: az adai határban levő 48 hold 200 □-ól "Dudvarszky"-féle szállományi föld f. évi november hó 23-án, hétfőn reggel 8 óra-
kor a helyszínen továbbá: az Ó-Bécsi határban levő 299 hold 895 □-ól "járás" nevű föld f. évi november hó 25-én szerdán reggel 8 óra-
kor a helyszínen két-két holdas parcelláról-parcellára menve nyilvános szóbeli eladási árverés alá fognak bocsáttatni. Ezen árverésekre az adai és óbecsei lakosok azzal hiválnak meg, hogy bánatpénzül az árverés megkezdésekor a kikiáltási összeg 10%-ka leendő 10, a mely legelőbb ígért esetén a vételár 10%-nak megfelelő összegre kiegészítendő. Az árverésben csak fedhetlen jellemű s birtok szerzési joggal bíró adai és ó-bécsi lakosok vehetnek részt. Két birtokrésztlenél többet csak családás egyének szerezhethetnek, és pedig a háztartáshoz tartozó gyermek után 1-1 részletes árverési feltételek, az árverés napjáig az aradi kincstári jószágigazgatóságnál, a kulai kincstári íspánságnál, Ada és Ó-Bécsé község előljáróságainál megtekint-
hetők.

(Mi denki szívesen díszíti lakását szeretettel nagyobb szabású fényképeivel. Ez a legalkalmasabb s legelőbb alkalmi meglepetés vagy karácsonyi ajándék. Örömet fogadja bárki az ilyen meglepetést akkor is, ha kedves halottait örökíti meg a nagyobb szabású fénykép. Kit csak egy parányi fénykép is emlékeztet kedves halottaira, ne mulassza el azt nagytanít.

Schön Adolt könyvkereskedése 7 koronáért vállal ily nagytanítokat igen szép bromézst kivitelben passepartoutal egyűtt.

(Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós használatra és emeltítésre méltó kellemes ízűnél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

(A gyermekek legjobb erősítő — és tapszerűl a Zoltán féle csukamájolaj ajánlható, mert könnyen emészthető, táp-
ereje nagy, rossz szaga és íze nincs, miért felnőttek, valamint gyermekek szívesen veszik be. Úvegenként 2 koronáért kapható a gyógyszerárakban. —

(Mercor váltóüzleti részvénytársaság Budapest V. Fűrdő-
utca 3. Mint értesülünk a jó hírnevű intézet vidéki takarékpénztári és bank valamint egyéb tősdén nem jegyzett részvényeknek adásvételét nemkülönben az ily értékekre való előlegnyújtást fizetkőrébe felvételtes ezen új üzletágot széles alapon, különös gondnal szándékozik művelni. Ezen értékek forgalma tudvalevőleg eddig csak nehezen és igen nagy áldozatok árán, volt lehetséges, bankszerű kezelés a kínálat, kereslet központosítása által a Mercor váltóüzlet rég érzett fontos gazdasági szükségletnek felel meg. Vidéki pénzintézetek száma ezen felül van névleges tőkájük körülbelül 100 millió részvényeik árfolyamértéke pedig közel 300 millió. Az utolsó évek átlagos jövedelmezősége maga 17% volt kétséget nem

szenvet, hogy e részvények nagy része jó jövedelmezőségi és fejlődésképes befektetési képez. Ha sikerül a Mercor váltóüzletének e papírok számára újabb érdekltséget teremteni, ez takarékpénztári ügyünk fejlődését lényegesen elő fogja mozdítani.

(Az influenza járványos és nagy mérvben ragályos betegség. Előjelei: hideglelés, hányás, fejtájás, heves láz és rendszeren a légző szerveket támadja meg. Hogy a fejtájás és náthától szabaduljunk a legtöbb esetben alkalmazott pár gramm Salphen, néhány óra alatt bevéve elégséges. Idősebb és gyengébb egyéneknél azonban ezen betegségnek káros hatása van az erő állapotára is, a miért ilyen egyéneknek influenzánál különösen óvatossá-
nak kell lenniük. Nem ajánlható eléggé ily esetben a Somatose használat, mely már kis adagban vétele is fokozza az étvágyat, fehérnye tartalmánál fogva természetesen szolgáltatja a testnek a legfontosabb tápanyagokat, miáltal gyengégtől és további erővesztéstől óv meg.

Pribil Ernő.

Allapodjunk meg kissé e névnel! Hajtsuk meg előtte elismerésünk zászlaját! Tiszteletteljesen megemelt kalappal búcsuzunk tőle!

Ismét megvált vármegyénk derék tisztikarának egyik oszlopos tagja.

Pribil Ernő vármegyei főügyész — saját kérelmére — hosszú szolgálat után — a vármegye törvényhatósági bizottsága — nyugalomba helyezte.

Hosszu pályafutása, becsületos munkássága, szorgalma, páratlan munkabírása s jártassága mindenki előtt ismeretes, köztudomású volt. Mint a vármegye esze, neki mindent kellett tudni, neki minden szakmába kellett tudni dolgozni és ezen követelményeknek valóban mindenkor páratlanul eleget is tett. Egyike volt ő azoknak az embereknek, kik nagy képzettséggel, igen széles látókörrel, rendkívüli munkakedvvel s akaraterővel töltötték be nehéz és fáradságos állásukat.

Mielőtt a vármegye törvényhatósági bizottságának egyhangulag megnyilatkozott bizalma folytán a vármegyei főügyészi állásába helyeztetett, azelőtt is igen fontos és nehéz állásokat töltött be vármegyénkél. Gromon Dezső vármegyénk nagynevű főispánja mellett, mint főpánititkár, majd a vármegyei árvaszéknél ülnök és alügyész, mind olyan állások, melyek nagyon is próbára tették munkaerőjét és tehetségét. Az ezen állásokban szerzett tapasztalatai, széles olvasottsága és tanulmányainak folytonos s örökös kibővítése által kivívta magának azt, miszerint főügyészi nehéz állását — hosszú időn át mindenkinek, de legelőbb sorban vármegyénknek közmegelegelésére töltötte be.

Mint tisztárs, képviselő társai előtt — feledhelen lesz! Mint jobát — páratlan! A vármegyének tett szolgálatai pedig — megbecsülhetetlenek!

Puritán jelleme, nemes gondolkodásmódja, mély tanulmánya, sokszor hallott ékesszólása mindenki előtt vonzóvá tették és akit egyszer a barátai kötelek szívéhez kapcsolott, azt onnan elszakítani mi sem volt képes.

Hosszu hivataloskodása nyitottkönyv, melyből kivetni valót mit sem talál-

hatunk. Hivatalos dolgokban való érintkezése mindenkor megnyerő volt.

Társadalmi téren, hogy ki volt és ki még ma is, azt — azt hiszem — az iskolás gyermekektől a vén emberig mindenki tudja. Nem volt városunkban soha sem oly társadalmi mozgalom, melyből ő a maga részét derekasan ki nem vette volna.

Legény ember volt mindig, s most már talán az is fog maradni. Három otthona volt s mindegyikben mindig igen jól érezte magát s talán ez a magyarázata, hogy (bocsánat) agg legény maradt; az első otthonát — rajongó gyermeki szeretettel — tiszteleetre méltó ősz édes anyjával osztotta meg, a másikat a vármegyével, a harmadikat pedig gyermekével — a zombori casinó dalárdával. Most otthon hagyta egyik otthonát — a vármegyét, de adja Isten, hogy minél boldogabb és megelégedettebben és igen sokáig éljen még az otthonának és társadalmunknak; egyet azonban reménylünk, hogy azt az elhagyott otthonát: a vármegyét, melyhez bizonyára őt is kedves emlékek fűzik, — ha ezentul már nem is főügyési minőségben — de mint a vármegye törvényhatósági bizottságának tagja bő tapasztalataival, mindenkor köszönettel fogadandó okos tanácsaival ezentul is támogatni fogja!

Színház.

Szerdán Milöcker ismert zenéjű operetteje „A viceadmirális“ került színre másodszer és az elsőnél jobb előadásban. A közönség zajosan megtapolta Lányit, Lévyt és Virágot, Tihanyi ujjra mókáival keltett derültséget Aldory hangja is jobb volt, a zenekar pedig kifogástalanul működött.

Csütörtökön egy jó darab, nagyon jó előadásban volt részünk: Herczeg Ferencz „Gyurkovic leánya“ volt a műsor. A darab oly ismert, hogy érdeklődést igazán csak olyan kitűnő előadás kelthetett, mint a mai. A társulat Herczeg darabjainak ügyes előadója és ezt a „Gyurkovic lányok“-ban is megmutatta. A mamától (Peterdyné) egész az ismeretlen nevű legkisebb lányig, ki stilszerűen elpiyerogte magát, az egész személyzet kitűnően játszott. Balla Horkay Ferije csupa élet és ügyesség, sikerült magyar alak és, hogy tud csárdást táncolni! Tihanyi ezredese kicsit nagyon is komikus volt, Vitéz Gidája tul együgyű de annál sikerültebb Virágh Jankója. A nőnemű Gyurkovic garda főbb alakjait Tarján, Gerőfi, Lévy és Peterdy Etus képviselték. Tarján Katalja mint asszony jó volt, leánykorában nagyon is nagy leány volt már, a Gerőfi Sárijába igazán csak Sándorffy (Tihanyi V.) is kétségbeesésében szerethetett bele, Lévy Ellája is jó volt, de különösen el-

bájlta a közönséget Peterdy Etus Micije. Igazi Herczeg (herceg) alak volt, élénk ötletes és ügyes, telve leányos pajkossággal és bájjal, ugy hogy az utolsó képbén tulajdos élénkségét kivéve (— de akkor igazi pezsgőt ivott —) méltó partnere volt Ballának. A közönség, mely e régi jó darab előadásán is szépszámmal jelent meg, élénk tetszésének gyakran adott kifejezést.

Pénteken bérletszünetben a legujabb francia bohózatok egyik hírhedt darabját a „L'ou t e“-ot adták, mely tavaly a Vig-színháznak volt kasszadarabja, de nálunk bérletszünetben is telt házat csinált. A hírhedt daraból a kiválóan díszéret előadás folytán egy bámulatos bonyodalmon felépült szellemes bohózat lett.

K. D. dr.

Nyilttér. *)

Borivóknak, kik a bort savanyuvízekkel szedték fel, retük vegyíteni. Mindezeneket a MATTONI-FELE **GISSHÜBLER** legújabb készítése **SÁVANYÚVÍZ** ajánlható. E víz köszömbösti a bor savát és az italnak felette kellemes, ingerlő melléklet ad, annélkül, hogy azt fokotára festené.

*) Ezen továbbban közlötték-kért nem vállal felelősséget a szerk.

8846
1903. kig.

Pályázati hirdetmény.

Kishegyes községben (Gresedésben levő községi II.-od irnoki állásnak betöltése czéljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 600 korona.

Felhívattak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényeiket sajátkezűleg irva 6/1887. sz. vmegyei szabályrendeletnek megfelelőleg felszerelve **f. évi deczember hó 9-ig** anyival inkább nyujtsák be alulírott főszolgabirohoz, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határidő utólag fog kitűntetni.

Bács-Topolyán, 1903. évi nov. 9.

Császár.
főszolgabíró.

8851.
1903.

Pályázati hirdetmény.

Bácstopolya község képviselő testülete által rendszeresített III.-ik segéd jegyzői állásnak betöltése czéljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 1000 korona.

Felhívattak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi deczember hó 9-éig** anyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitűntetni.

Bácstopolya, 1903. november 9.

Császár,
főszolgabíró.

Magas jutalékkal felvetetnek

bármily állás megbízható egyének budapesti bank háiban sorsjegyeknek részletekterre való eladására, az 1883. évi XXXI. t.-, alapján, Tőke és kockázat nélkül nemi szorgalommal környen elérhető havonta 300—500 korona kereset.

Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó“ kiadóhivatalának, post. fiók 180, Budapest.

FASSBENDER-FÉLE FÜGEKÁVÉ
A LEGJOB PÓTKÁVÉ.
Kapható:
Mayer István urnál Zombor.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.
Nagyeny-Felső-Buzsácz

egy régi kiperített hámasz, a mely már több mint 30 év óta megismeretti mindenféle alázatosságú betegeknek, valamint az elgyógyítottaknak is.

Intés. Ellágyabb szellemek mint mindenkor borulnánk: évek óta keressék az ezék eredeti ívokot (szobrászatban „Sopos“ v. „Sopos“ ívok az a „Sopos“ v. „Sopos“ ívok) ívok el. — 80 k., 1 k. 40 k. és 1 k. éven a legtöbb gyógyszertárban kapható. Árakat: Kertük Jónak gyógyszerüzemű Budapeston.

Richter F. Ad. és társa,
csoha. és tár. utvári csillagok.
Budapest.

MILKA SUCHARD

Csak **alpesi tej**
kakao
és cukorból áll
Báratlanul és könnyen
emészthető és

Legkedveltebb, legfokozottabb
aroztisztító és szépítő szerek.

Akácia

GRÉME 2kr.
FÜDÖS 1.
SZAPPAN 1.

KORONÁ-GLÓBYSZERTÁR
BUDAPEST, V. KÉCSEMÉTI-UTCA 17.
Törvényes nyitva tartás.

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR
részvénytársaság
Budapest, VI. Váci-út 19.

2500 g. gépek 100 000
Különb. kisebb g. gépekben.

Műhelyberendezésekre
KÖLÖN ÁRAKOS TÁLY.
Külsőre árajánlatot legyen és
börmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előre nagy kénes hővívi gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádifürdőkkel.
200 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen
és börmentve.

KATZER
szűsömester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

• Szűrőmedreai az egész
világon elterjedtek és
elzöngönek.

GUMMI
HALHÓLYAG
szeszája 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
sárak mellett, utánvétel, vagy
a pénz előzetes beklitődése után
küldi a szállás
legelő-írás
edény
REIF J.
Kecskeméti, Kőcs-
Szárműve 2.
Ácsrak
Nyugat

BUTOR.
Óriási választék
háló-, ebédli-, szalon- és
szobabutorokban.
Gyárából mint kértél
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok eszt-
kült és a Hal. Szemlék 10.
tesítése oldható (postai) jóváhagyással

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Náder-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és börmentve.

A torok, tüssz,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN.

Felhasználja az eddig ismert összes fogászorlatot.
OSAN-szájvíz-csaszola a 88 kr., **OSAN-fogpor** a 44 kr.

ROZSATEJ
Csorny-féle keleti
szűsítő-szappan
800 gr. 1 fr. Babas
hajszappan 80 kr.

Sanninogene
Feltölti az elpusztult fogakat
100 gr. 1 fr. Házas
hajszappan 80 kr.

Prospektus ingyen és börmentve küld.
Czorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigg. 6.
Külföldön: London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Kétfelvonás szigorúvárosban, felfüggesztésben rh.

RÖSER
TANÍTÁSTÉZET
Budapest, IX., Aradi-utca 10.
ALAPÍTÁTOTT 1853.
Nyitváron postári teherrel 10-14 óra
nyitva tartás. - Feltöltés koronkedelmi
árúval 14-18 óra nyitva tartás. -
Neveldi intézetek tanítói növendékek
közé. Bécsben új állományok
és az egyes órák tanítói jog-
viszonyok. - Bérleti felvilágosítást
ingyen ad.
Röser János, igazgató.

INTERNACIONAL SZÖRVEZTŐ
néhányórát használt után az arccal és
kezrel a szőr eltávolítja. Egy tegy 8 kr.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatl szerelmek erővel ajánlati szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérít, szépít
és meg 99 filler. Postán 4 filler
börmentve küld

KERPEL gyógyszerár
• Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad tőrlészettsé zálog
levelet-kölcsönöket, melyek után

teljes közpénztöltéssel:	2½-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
25 : : : 5.50%-a	25 : : : 5.00%-a
15 : : : 5.40%-a	15 : : : 4.90%-a
10 : : : 5.30%-a	10 : : : 4.80%-a
5 : : : 5.20%-a	5 : : : 4.70%-a
3 : : : 5.10%-a	3 : : : 4.60%-a
1 : : : 5.00%-a	1 : : : 4.50%-a

számlázható járadékul a törlesztéssel együtt
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját értékekben hirtelen
birtokosi hűség a
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Női- és leányka-felöltők nagy áruháza.

HEIMANN LIPÓT és Társa

Nagyvárad,
Zöldfa-utca 25.

BUDAPEST,
Károly-körút 14.

Szives tudomására hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy a zombori nagy vásárra dús választéku
női- zsakettok, paletók, gallérok, bundák, szörme- áruk, ugyszintén
leányka-zsakettok, paletók elegáns köpeny,
folyó hó 22. és 23-ig az országos nagy vásártéren kéri szives megtekintését.

Kiváló tisztelettel
Heimann Lipót és Társa,
női- és leányka-felöltők nagy áruház.

Női- és leányka-felöltők nagy áruháza.

Zombor, nagyvásártéren november 22. és 23.

Zombor, nagyvásártéren november 22. és 23.

A legnagyobb állítást...
Részlet...
A legkisebb...
A legkisebb...
A legkisebb...

Angol, francia, magyar...
A legkisebb...
A legkisebb...
A legkisebb...

**Órák, órázerek
RÉSZLETI ÉRTÉKESRE**

10.000 arany óra
SZÉNYI

Budapesti Erzsébet körút 28. szám

Közvény és csúz ellen legsikeresebb

A KRIEGNER-féle

RÉPARÁTOR

1 üveg 2 korona.

Főraktár: KORDNA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

100.000 sorsjegy, Nyeremények összege
55.000 nyeremény. 14.459.000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA

a nagy kir. szab. osztályvezetők főelismült helye
BUDAPEST, Andrassy-ut 60.

Ellenőrzött megbízhatóság! Előszókenység! Kiváló eredmény!

Ha őszül a haja,
használja a

„Stella“

vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.

Üvege 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerárban, 6 cs. és kir. fenégsége József főb. nádari szállójában

BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HENOPATHIAI GYÓGYINTÉZET.

A vérnyomás általános gyógyítására, a szív- és tüdőbetegségek, az emésztőrendszer, az idegrendszer, az anyagcsere ellen.

Dr. KOVÁCS J. Kiváló orvos
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÜT 13. I. SZ.

Megjelent az új X. számú

YOST

ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN

KÉRJEN PROSPECTUST A
„YOST” IRÓGÉP részvény társaságtól

Budapest, NEMESY-UTCA

Remek és olcsó fényképek készülnek

RIVOLI

fényképezési és festési műtermékben

BUDAPEST, VII. KER., KERESZT-UT 30. SZÁM.

!!! Régi kávé képek után is sikerült meggyőzők!!!

Hirdetéseket, reklámokat az országban, postában és legelőször is az országban, valamint naplókban, valamint naplókban

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

Műhely, Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Teljesítmény: Leopold Gyula szerkesztés

Hôtel PÁRIS szálloda

Szállodás: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÜT 25. szám.

100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt
Fürdő, elegáns kávéház, étterem és sátranyak a házban. Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

RIATSCHEK VILMOS

elismert legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház.

Étvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomorbetegségek ellen csodaszórási a

INGYEN a barmintvo koldi a -

„HÖLGYEK TITKARA“

Észetét kívánatra mindenkinek

RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.

Ára 1 korona. Postán 6 üveg barmintvo.

RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony ÉS SZANATORIUMA.

(Hagyósg.)

Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilométernél több jól épült, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegszobák higiénikusan a legteljesebben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éves átnyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál!

a Dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság

BUDAPEST, V., Fürdő-u. 3. sz.

vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb értékpapírt és sorajgyre igen előnyös előleget folyóít.

Dalk- és tőzsdégyekben szakzerű felvilágosítással ingyen szolgál.

BANKOSZÁLT. SORSJEGYSZÁLT. VÁLTÓSZÁLT.

A m. kir. szab. osztályvezetők főelismült helye, Sorajgyek csekeli havi részlet fizetésre, előnyös sorajgyitársaságok. Sorajgybiztosítás: legelőször díjazásba kívánatra barmintvo.

Rövid levélczím:

MERCUR. Budapest, FÜRDŐ-UTCZA.
Részvénytőke korona 1.000.000.

Ohhaj!

Köhögés rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak.

„Egger mellpastillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szaküldési raktár:
„Nádor” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpastilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zombor: Mihajlovits István, Schwarcz Emil, Tárcazy István, Temesváry József gyógyszertáraikban.

Tánciskola megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint folyó hó 21-én a „Két fekete ló”-hoz cimzett szállóiban

táncintézetemet

megnyitottam.

A tanfolyam alatt betanulásra kerülnek a legújabb és legdivatosaabb táncok, úgymint: eredeti angol „Boston” „Pas de deux”, „Tom-Thit” s.t.b.

Beiratkozni lehet naponta a fenti szállóban.

A közönség pártfogását kérve, mély tisztelettel

Rákos Lipót,

okl. táncotaná.

KLYTHIA A BOR APOLÁSÁRA

Az arezből szépi-**RIZSPOR**tése és finomítása.

egelegánsabb toillette-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszin vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dohozhoz

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toillette-zsappan és illatszergár,

BECS I., Wollzeile 3. sz.

Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs kereskedő-czegnél.